

Борба

ВЕЛИКО ТЪРНОВО
БРОЙ 4 (2702), ГОД. XXVIIЧЕТВЪРТЪК, 8 ЯНУАРИ 1970 Г.
ЦЕНА 2 СТ.

ОРГАН НА ОКРЪЖНИЯ КОМИТЕТ НА БКП, ОНС И ОК НА ОТЕЧЕСТВЕННИЯ ФРОНТ

ЗА ДВА ДНИ 10 ВАГОНА ПОВЕЧЕ

Хубави трудови успехи постигат още в началото на новата година работниците от товаро-разтоварната бригада на Мирон Бойчев, която обслужва гара Бутово. На 6 януари при план 25 бяха натоварени 32 вагона с керамични изделия, а на 7 януари вместо 25 вагона, за различни строителни обекти, заминаха 28 вагона.

С безупречната си работа и не допускането на нито един вагон да декутира през настоящата година, членовете на бригадата са за пример на всички свои колеги в системата на ОП „Авто-транспред“.

Мария ШАЛАВЕРОВА

СЕДЕМДЕСЕТ ГОДИНИ БЗНС

Навършват се 70 години от създаването на Българския земеделски народен съюз. Седемдесет години, наситени с много преживяния и борби, с лутане и търсене на верния път, с много трешки и поуки.

Българският земеделски народен съюз се роди като израз на бунтовния протест на селските маси в края на миналия век срещу варварските грабежи на лихварския и спекулантския капитал и възстановяването на полуфеодалния натурален данък десетък. Избухналите въстания в Тръстеник, Шабла, Дуранкулак и на други места, които бяха потушени от полицията и войската с кръвта на 500 селяни, засилиха борческия характер на селското протестно движение. Затова възникването за организирано селско движение на Белочерковския комитет, начело с Панко Церковски, намери бла-

гоприятна почва.

Сплотени около Александър Стамболийски и неговите верни другари, сдружените земеделци насочиха своите усилия към открит борба против произвола на монархия и едрата буржоазия. Въпреки всички колебания, една трайна демократична и прогресивна тенденция пронизва 70-годишното съществуване на БЗНС.

След деветоюнския фашистки преврат БЗНС не можеше да остане повече изолиран от общата борба на трудещите се, да следва дотогавашната погрешна политика на самостоятелна борба срещу реакцията. Историческата поука от 9 юни „Никога разделени — винаги заедно“ изведе до единна борба срещу избора на класов враг работниците, селяните, комунистите и земеделците. В Септемврийското антифашистко въстание и последвалите го съвместни политически акции на БКП и БЗНС, сдружените земеделци дадоха своя принос за развитието и укрепването на работническо-селския съюз, за победата на социалистическата революция в България.

В периода на социалистическото изграждане на Родната ни БЗНС завърши окончателно своята идейна еволюция. С решението на Върховния съюзен съвет от 1948 година той скъса завинаги със своя съловен характер и премина на здрави класови позиции, превърна се в организация на бедните и средните селяни.

Оттогава до днес БЗНС не е изменил за тази своя високостатусна и изцяло свързана с жизнените интереси на народа

политика. С това той утвърди своето място в изграждането на новия живот и доказа способността на една селска организация да участва в социалистическото строителство.

Изпълнявайки съзнателно конгресни решения, много сдружените земеделци от окръжната мажоритна на високи добиви, членове в селскостопанското производството. Днес в ТКЗС и ДЗС на окръга работят над 5000 членове на БЗНС, които водят упорита борба за получаване на повече и по-евтина селскостопанска продукция, за въвеждане на техническия прогрес в селското стопанство.

Особено голям дял в завоюваните успехи на Великотърновски окръг се пада на близката и постоянно укрепваща работа между комунистите и земеделците. Съюзните членове изразиха пълна солидарност и подкрепа на всички партийни решения и със своето участие в социалистическото изграждане доказват своята явност на единство с БКП.

Отбелязвайки 70-годишнината от основаването на своя съюз, сдружените земеделци от Велико търновски окръг и занаярци ще вложат цялото си умение, опит и енергия за изпълнение на решенията на Юлския и Септемврийския пленум на ЦК на БКП и на Върховния съюзен съвет от април м. г. Ръка за ръка със своите братя-комунисти те ще застанат в първите редици за изпълнение на плана за 1970 година.

Петко КОЖУХАРОВ
председател на Окръжното ръководство на БЗНС

ПУСКОВИТЕ ОБЕКТИ — В СРОК!

ВРЕМЕ Е СПОКОЙСТИВИЕТО ДА СЕ НАРУШИ ПО-СМЕЛО

★ Няма още предпусков кипеж, който да говори, че срокът за завършването на завод „Заря“ в Павликени се скъсява с едно тримесечие

★ Работи се по съставянето на комплексните мрежови графици, но цяла десетдневка всички подизпълнители още не могат да видят своето място на фона на голямата задача

★ Кога ще завърши подготовката на хората, които на 1 октомври трябва да застанат до машините и да използват напълно техните проектни мощности?

Топлият зимен ден, внимателният технически ръководител Румен Гавраилов, орденоносецът Станислав Шомев, който е един от най-личните строителни бригадири в този край и всички, които работят на близка тридесетдесетметровата площадка, не можаха да не помогнат да видим и чуем всичко за новостроящия се завод. Началото на 1970 година тука е посрещнато оптимистично — миналото днешната задача е изпълнена 120 на сто, през първите дни на месеца всички строители и монтажници се явяват не само навреме, а и работят ползотворно, всичко необходимо за ритмичното строителство е налице. Няма затруднения, които да могат да предвещават неблагоприятен завършек...

И все пак ще може ли това настроение, тази вяра и това желание да се поддържат до края на септември, когато трябва да бъде завършен заводът за джанти? Основание да се поставят тези въпроси съществуват, защото не навсякъде се чувствава оня характерен предпусков кипеж, който обикновено започва да парят, когато стане „горещо“ на строителната площадка. Ясно е вече за всички, че в изпълнение на партийната по-веля за своевременно и предсрочно влизане в действие на новите производствени мощности заводът, вместо до края на текущата година, следва да бъде завършен до края на деветмесечията. За това обаче още не говори нито един лозунг, нито един призив! Може би е рано още? Едва ли, защото много по-добре е да бъде рано, отколкото със закъснение. Бихме искали да вярваме, че след няколко дена, когато ще бъдат завършени окончателно не са-

мо мрежовите графици за осемнадесетте подобекти, а и комплексните, т. е. тези, в които ще се виждат местата на всяко производствено звено, на всеки подизпълнител за решаването на голямата задача, ще бъде създадена и специална нагледна украса.

Сега в четирнадесетдекарата площ на главния корпус всекидневно работят по около 80 души. Те подготвят фундаменти и отделни възли от подземното стопанство. В остъкленото бъдещо производствено помещение припрано шетат всички. Бригадирът Станислав Шомев не чувства нито студ, нито пълзгавината на външните пътечки, когато прибига до работните канцеларии, за да се посветва с техническите ръководители... Като утринна мъгла се издига парата от прясно напипаната и неизстивнал още бетон. Тя се раздира от често промиващите синкавозелени езици на електрожените. Подобно е положението и в паровата централа, на всички кътчета, предвидени за работа при зимни условия. Опитът от досега предаваните пускови обекти сочи, че тесни места са били винаги монтажните работи. Не искаме да предсказваме, че и тук ще бъде така. Затова, макар и да звучи на пръв поглед пресилено, човек остава с впечатление, че монтажниците са още съвсем малко, че те още не са обхванати от предпусковото вънление. А могат сега да се работят и отделни въздухопроводни, да се работи по В и К инсталации, по елзахранването. Ще дойдат повече хора и от ВИМ, но кога? А трябва и от сега да се мисли как в близките месеци ще се работи на повече смени, как ще се разпределят бригадите и специалистите... И всичко в края на краищата ще бъде решено от взаимодествието между подизпълнителите, от съгласуваността им на „всяка крачка“. В противен случай и най-идеалните комплексни мрежови графици няма да поможат да се избегне шурмовщината или просрочието.

Строителите и монтажниците ще завършат завода, но го то ли е инвеститорът да

В главния корпус на завода.

„задвиги“ новите производствени мощности? Ще стигне ли в предвидения срок или по-рано да усвои проектните мощности? Ето въпроси, които сега едновременно със строителството възникват бъдещите стопани на МЗ „Заря“. Значението на тези въпроси се увеличава още повече, като се вземе под внимание обстоятелството, че засега заводът е единствен в страната, където неговото бъдещо производство вече проявяват интерес и други страни. Да се разчита само на сегашните работници и специалисти е малко. Затова предвидената програма за обучение на около 170 нови работници трябва не само отово да се преразгледа най-внимателно, но и да се осъществява своевременно. Да не стане така, че монтираните машини и съоръжения да стоят и чакат квалифицирани кадри.

В специални складови помещения се съхранява вносното оборудване. Полагат се грижи и за оня съоръжения, които са на открито. Наложително е обаче да се вземат енергични мерки за осигуряването на местното оборудване, за да не бъде после трудно...

На пръв поглед началото е оптимистично. И все пак не се чувства атмосфера, за която става въпрос, която има отношение към този важен строеж, да разбере, че на 1 октомври 1970 година в тези корпуси машините трябва да пулсират с пълна мощ.

Михаил МАНОЛОВ

Снимки: Николай КАЧАКОВ

Бригадирът-орденоносец Станислав Шомев често се обръща към чертежите.

Угояване на телета с голям икономически ефект

1.1 — 1.4 кг дневен прираст ● 50 на сто от храната — торова постеля от бройлерите ● На 100 кг продукция 54 лв. печалба.

Много трудности преживяха миналата година и ресенските животновъди. През землището на кооператива преминаха три последователни градушки, които нанесоха щети на повече от 300 000 лева. Поради студената пролет и сухото лято фуражите намаляха. Ала благодарение на взетите мерки поголовият на животните бе запазен. Успешно се отчете кооперативът пред държавата — планът за месото бе изпълнен още на 1 декември.

Но най-голям успех постигна стопанството при угояването на

телета. Пример, от който могат да се поучат много други стопанства в окръга. От две години насам мъжките телета в участък Никоп се отглеждат при нова — ефективна технология. По указание на Института по животновъдство в Костинброд и под ръководството на специалистите в ОКС започна, опит с изхранване то им с торова постеля от бройлерите, която съставлява 50 на сто от дневната дажба. Останалите 50 процента са концентриран фураж и меласа. През този период на ДСП „Родопла“ бяха предадени 500 телета, а броят на останалите в обороте не намалява под двеста.

Още по-големи са икономическите резултати. Среднодневният прираст е от 1 до 1.1 кг, а в от делни месеци дори достига до 1.4 килограма. Значително се измени и структурата на себестойността на телешкото месо, която от 98.10 лв. на 100 кг през 1967 година миналата намаля на 64.37 лева. Печалбата нарасна от 20 лв. на 54 лева. Разходът на труд на 100 кг продукция спадна от 20.50 лв. на 18.40 лева. Материалните разходи намаляха съответно от 77.60 на 46.23 лева или само от телетата за угояване в Никоп е добита 81 506 лв. обща продукция и 25 000 лв. чист доход. Затова този начин на хранене започна да се прилага и при женските телета.

Ще бъде погрешно обаче, ако тези отлични резултати се обяснят само с употребата на торова постеля и храненето възбеще. Зашто има и други фактори, първият от които е механизацията. Храната се вкарва в оборота с шаси. Торът се изнася с транспортна лентата. Поеното става с автопоилник. При тези условия един човек гледа 80 телета, при 35-40 през 1964 година. Във фермата е създадена здрава дисциплина, обстановка на непримиримост към слабостите и здраве другарство.

Инж. Йордан РАНЧЕВ

Иван ЖУРТОВ

По света

МАРШАЛ ЖУКОВ ЗА ФАЛШИФИЦИРАНЕТО НА ИСТОРИЯТА

МОСКВА, 7 януари (ТАСС) — Маршал Георгий Жуков обвива много западни историци, че изопачават ролята на Съветския съюз и неговия решаващ принос за победата над фашистка Германия.

73-годишният пълководец, издал неоплавадна книга за войната, озаглавена „Спомени и размисли“, заявява, че западните историци повтарят безкритично „непоплавателните истини“, формулирани през 50-те години в мемоарите на хитлеристки генерали и дипломати в оставка.

Маршал Жуков помества в списание „Коммунист“ статия под заглавие „Величието на победата на СССР и безсилието на фалшификаторите на историята“.

Авторът по-специално напомня, че събитията от 1941 година се характеризират от западните историци като триумфално шествие на хитлеристката армия. Действително на съветските войски се изобразяват като цяла верига от поражения, а на командувачето се приписват обрканост и слабост. Но защо още на 20 юли началник-генералния щаб на сухопътните войски Халдер се оплаква от преумора на германските войски, „които непрекъснато водят кръвопролитни боеве“, и от „упадък на духа на ръководните станции“?

„Ако беше истина легендата за „обркаността“ на съветското командване, тогава можем

да се запитаме: кой още в първите седмици на войната организира и възглави безпримерното в историята създаване, изпращане към фронта и разгръщане на многобройните резерви, станали решаващ фактор за успешната борба и за провала на хитлеристкия план „Барбароса“ още до зимата на 1941 година.“

Американското издателство „Харпър и Роу“ издаде сборник под кресливото заглавие „Най-големите поражения на маршал Жуков“. Герисън Солс бърл редактор на сборника, „то е снабдил с такъв предговор и коментарии, които поради военната некомпетентност и научната недобросъвестност на автора направо противоречат на моите мисли, да текста и принципната същност на моите статии“.

В трудовете на много буржоазни автори настоятелно се прокарва мисълта, че Съветската армия е воювала не с умение, а с численост. Изобличавайки тази измислица, Жуков посочва цифри: в битката край Москва пред започването на съветското контрастъелно противникът е разполагал с 801 000 войници, 14 000 оръжия, многоохвъргачки, 1000 танкове срещу 718 800 съветски войници, 7985 оръжия и многоохвъргачки и 720 танка.

„Нашата победа над фашизма е най-убедителното доказателство за прогресивния характер на съветското военно изкуство“ — пише Жуков.

ФАКТ С ИСТОРИЧЕСКО ЗНАЧЕНИЕ

АЛЖИР, 7 януари (Кор. на БТА) — Всички днешни вестници, радиото и телевизията посвещават големи коментари и много информации на подписаните вчера в Тунис важни договори и конвенции между Алжир и Тунис, които окончателно уреждат редица спорни територии и някои деликатни международни проблеми за трасето на общата граница между двете страни за плащанията на стари задължения и други.

КАНАДСКИ ЛЕКАР ЗА ЗВЕРСТВАТА В СОНГ МИ

НЮ ЙОРК, 7 януари (БТА) — Канадският лекар д-р Алдже Ванема, който близо пет години възглавявал медицинския екип в Южен Виетнам, изпратен в помощ на американските интервенти, и техните сайгонски маршенисти, заявил вчера в Торонто, че е научил за клането в Сонг Ми само две седмици след като то било извършено, но не докладвал за това, тъй като по неговите думи „подобни кланета бяха нещо обикновено“.

Той разказал пред кореспондент на агенция Асошиейтед

прес, че е видал труповете на разстреляни жени и деца, след една „операция за почистване“, извършена от американските интервенти в района на Дук Фо.

Отвратен от всичко, което е видал в Южен Виетнам, д-р Алдже Ванема в продължение на две седмици е изнасял беседи в различни градове на Канада за войната във Виетнам. Той изтъкнал, че американските интервенти трябва да се изтеглят, като оставят на виетнамския народ сам да разреши проблемите на страната.

НАКРАТКО

ПАРИЖ, 7 януари (БТА) — Как то съобщава агенция Франс прес от Сайгон, днес са започнали стачка около 30 000 работници в Сайгон. Стачката е обхванала много отрасли, а в промишлеността и градското стопанство, прекратена е работата в сайгонските пристанища и на транспорта. Стачиците са заявили, че се борят против социалната несправедливост и за въвеждане на работна

на 600 незаконно уволнени техници.

ЛОНДОН, 7 януари (БТА) — Либрийският танкер „София напас“ е експлодирал и потънал днес в Тихия океан на 600 мили югоизточно от бреговете на Япония. Продаде агенция Рейтер от Токио. Съобщава на капитана на кораба е изпратена команда на екипажа е изпратена.

РЕДАКТИРА НЕШАТЕН МЛАДЕЖКИ ОТДЕЛ
БРОЙ 150 ГОДИНА IX

РАЗГОВАРЯМЕ ЗА МЛАДЕЖКИТЕ КЛУБОВЕ

Вторият дом на младите от Стражица

В Стражица бях само няколко дни. Но сега, разгръщайки бележника, се чужда откъде да започна. Толкова теми, толкова срещи. Кое по-напред?

... Тогава валеше дъжд. Вървяхме със секретаря на Градския комитет на Комсомола Дончо Бъчваров към младежкия културен клуб. Свечеряваше. Дъждът ни мокреше, а аз си мислех за младите хора от най-младия град в окръга. За същите ония, които сами предложиха да възстановят партизанското скривалище край село Бреговица и дни наред са пренасяли бетон с кофи по труден горски път, но успели на думата си; за същите ония, които възстановили и паметника на 36-те руски войници, паднали за свободата на България край Стражица; за...

Влизаме в младежкия клуб. Там вече бяха дошли гостите — двадесетина момчета и момичета, комсомолски работници от окръга, пиеха кафето си и очакваха разказа на секретаря. И Дончо започна:

— За младежки културен клуб се говореше отдавна, но истински се заговори преди две години. Най-голяма трудност бе намирането на подходящо помещение. След дълги умисли тогавашният Общински комитет на Комсомола, получил подкрепата на партийния комитет, реши да преустрои залата, в която се

намираме сега, да стане тя обитавема (тогава тук имаше склад на строителни материали). И тъй като клубът за младежите бе една надежда, то не е трудно да се разбере защо те се заеха с почистването, ремонта и украсата на помещението. След това полкалека започнахме да го обзавеждаме. Сега вече разполагаме с радиощаф, шахматички, телевизор, табла за постоянна украса. Клубът е абонат на редица наши и чужди вестници и списания.

Тук всяка вечер е шумно. Идват младежи просто да потанцуват или поприказват на чаша кафе, идват, за да участвуват в редовно изсяните литературно-музикални програми или конкурси, идват, за да си отпочинат и повеселят.

Всичко това днес, когато имаме вече традиции, може да звучи като неинтересно. И аз не бих го споменавал, ако то не стоеше в началото на нашия път. Трябваше да превърнем клуба във втори дом на младежите, трябваше той да стане обединителен център на техните външни, мечти и пориви, на техния смех и тревоги, на техните неизчерпаеми таланти и способности. И засега — успяхме. Клубният съвет винаги разполага с план за дейността на клуба през месеца и досега нямаме провалено мероприятие. Организираме вечери на хумора или на въпросите, тук се изнасят беседи на подходящи теми, провеждат се шахматни, „походи“ из литературата или конкурсни вечери на българската ръченица или на модерните танци. Поддържаме връзка с културни дейци и институти от окръжния град и столицата.

Интересна бе вечерта, когато ни гостува актрисата от Театъра на въоръжените сили — София Евгения Коларова. Тя изнесе чудесен рецитал по стихове на Димитър Методиев. След това в съвсем непринудена обстановка комсомолците имаха възможност да разговарят с нея, а тя изпълни по наше желание стихове от Дебелянов, Вапцаров, Пеню Пенев. Успешно бе и гостуването на пианиста Иван Жеков, на великотърновската литературна група...

До късно разказва секретарят, но въпреки това после разбрах, че е пропуснал много неща — и за втората награда на окръжния фотоконкурс, и за участието на младежите в естрадни и в сатирични състави, за представяне на неговия III републикански фестивал, за теоретичните конференции... И за колко много неща би разказал той, но стига ли времето?

... Истината много неща останаха в бележника ми. Но струва ми се, че това не е била. Нали младите от Стражица имат свой втори дом...

Димитър ДОНКОВ

АНКЕТА: ГЛАВЕН ИНЖЕНЕР, ГЛАВЕН СЧЕТОВОДИТЕЛ, НАЧАЛНИК НА ПЛАНОВ ОТДЕЛ

Ръководните специалисти — това са хора, които ръководят предприятието, чертаят неговото по-нататъшно развитие, следят за неотклонното изпълнение на плановите му, внедряват постиженията на науката и техниката в производството и управлението. Към тях се проявяват изисквания за висока квалификация, натрупан опит и голямо умение. От тяхната работа до голяма степен зависи резултатът на предприятието. Това налага ръководните специалисти непрекъснато да повишават квалификацията си, своя опит и знания.

Обект на нашето проучване са трима ръководни специалисти в промишленото предприятие — заместник-директор по производството (главен инженер), главен счетоводител и началник на планов отдел.

Заместник-директорът по производството ръководи съвместенството на продукцията и технологията за нейното произвеждане. Той се грижи за модернизацията на техниката и рационализирането на производствения процес. Необходимо е той да познава технологически

те особености на отрасъла, в който спада предприятието. Едновременно с това главният инженер трябва да бъде организатор на изпълнителската производствена дейност и специализираня труд на конструктори, технолози и други по създаване на нови продукти и нови процеси.

Главният счетоводител е кормчия на икономиката на предприятието. Той контролира

цялостната дейност на предприятието по изпълнение на плановите задачи.

Началникът на плановия отдел ръководи анализирания на сегашните и бъдещи възможности на предприятието. Той отлавя цялостната дейност по съставяне на плановите общо за предприятието и за отделните му подразделения.

Проучването на тези ръководни специалисти се провежда във Велико Търново, Габрово и Ловеч. Вниманието ни беше насочено изключително към държавните промишлени предприятия. Проучвания бяха извършени общо в 59 предприятия, от които във Велико Търново — 18, Габрово — 24, Ловеч — 17.

Целта на проучването е да се види какво е преуспяването на ръководните специалисти, каква е тяхната подготовка, техните качества, достиженията им в работата, какво е мнение то на техните подчинени, кои са факторите, допринасящи за адекватна на съответна длъжност.

Анкетата се проведе от членовете на студентското бюро за икономически проучвания към катедра „Планиране на народното стопанство“. И в трите града активна и действена помощ ни оказаха градските партийни комитети.

Ръководителите на предприятията, проучваните специалисти и техните непосредствени подчинени се отнесоха добросъвестно. Изключенията са твърде малко. На някои места отделни хора се отнасяха формално при попълване на сведенията в анкетните листове. А главният

счетоводител на ДПЗ „Балкан“ — Велико Търново не се съгласи тримата непосредствено подчинени да бъдат посочени промишлени предприятия, които лично посочи.

Въпреки трудностите и частичните недостатъци смятаме, че нашите данни са верни. Повечето от анкетирания бяха от значими и с голяма точност и обективност дадоха своите оценки.

Образованието е един от основните критерии при заемане на дадена длъжност. Затова нашето внимание беше насочено най-напред към него.

От голямо значение е ръководните специалисти да са придобили подготовка, която да отговаря на работата им. Оказа се, че длъжността „Главен счетоводител“ се заема от лица, завършили специалността „Счетоводна отчетност“. Длъжността „Началник планов отдел“ се заема в повечето случаи от лица, завършили „Икономика на промишлеността“, останалите са завършили „Счетоводна отчетност“. Картичката при главните инженери е съвсем друга. При тях не винаги лицето, издигнато на този пост, е с подготовка, отговаряща на характера на производството в предприятието. Така в ДИП „В. Мавриков“ — Велико Търново вместо с текстилна специалност зам. директорът по производството е машинен инженер, а в ДИП „В. Левски“ — Велико Търново е завършил „Икономика на промишлеността“.

Вторият съществения момент е степента на завършеното образование. От всички наблюдавани специалисти 74 на сто са с висше образование. Останалите 26 процента се разпределят така: специалисти, завършили средно образование — 24 на сто и само основно — 2 процента.

Ясна представа за влиянието на образованието при заемането на дадена длъжност може да даде структурата на видовете образования вътре в наблюдаваните групи. Най-голям е процентът на специалистите с висше образование при длъжността „Началник планов отдел“ — 81 на сто от наблюдаваните. Останалите 19 на сто са със завършено средно образование. Половината специалисти имат твърде продължителен трудов стаж по специалността — повече от 20 години.

При главните счетоводители и главните инженери картината е почти същата. И тук преобладават специалистите с висше образование: 77 на сто за главните инженери и 68 на сто за главните счетоводители. При първите със средно образование са 19 на сто и с основно образование 5 на сто.

При счетоводителите относителният дял на средните е по-голям — 32 на сто. Но и при тях трудовият стаж е голям — над 15 години е преобладаващ.

Допълнителното повишаване на квалификацията при главните инженери е близко до това на началниците на планови отдели — 29 на сто. Този показател е много малък при главните счетоводители. От тях едва 13 процента са минали през школи и курсове. Това е особено малко, и съобразно относително по-дългия им трудов живот. И в трите града има място за сериозно обмисляне и последователно провеждане на политика за системно преподготвяне на ръководните специалисти.

(Следва)

СТРАНИЦА „МЛАДЕЖКИ ПРОСТОРИ“ ПРЕЗ 1970 г.

— ще излиза всеки четвъртък на месеца;
— на колоните на страницата ще се осъществят няколко интересни разговора: продължаваме разговора за младежките клубове, през второто тримесечие ще търсим мнението ви за „Дъждът на младото поколение“, после ще разговаряме на темата „Комсомолският ръководител“;
— винаги на страницата ще има „Кът по желание на читателите“;
— ще бъде проведен конкурс за най-добра снимка и най-хубава карикатура на младежка тема.

Млади конструктори от Базата за техническо разв. — Полски Тръмбеш.

Снимка: Николай КАЧАКОВ

Кът по желание на читателите ★ Кът по желание на читателите

МОП-ТРАНЗИСТОРИ

Радиоприемник, незабеляза на поставен в тънката рамка на очилата, телевизор с размерите на бележник, уни-версална електронно-изчислителна машина не по-голяма от кутия за обувки... Утре това ще стане реалност благодарение на МОП-транзисторите.

МОП се разшифрова така: метал — окис — полупроводник. Всеки от тези компоненти играе своята важна роля. В много страни сега се извършва голяма научноизследователска работа в това направление. Учените създадоха редица унифицирани МОП-интегрални схеми.

Управлението на токовете в тях става с помощта на напрежения. С други думи, всеки транзистор практически се явява аналогия на електронна лампа. Но електронната лампа е доста обемисто изделие, а главното — не е евтино и е сложно. Елементът на МОП-транзистора, замества лампата, е толкова малък, че на площ от 1 кв. см от тези елементи се побира до 2000. Представяте ли си: 2000 електронни лампи на пространство колкото четвърт почтенска марка! Те се отличават не само със миниатюрност, но и със енергоемкост и ниска цена. Тяхното прилагане ще позволи да се преобразят и интензифицират технологичните процеси, работата на машините, на апаратурата и на цели производствени

Превод от руски: Кунка ВЪЛКОВА

ТВОРЧЕСКИ ТЪРСЕНИЯ

БОР

— Върху какво работиш?
— Върху проблема „Как да не работя“...

ЗНАЕТЕ ЛИ, ЧЕ ...

● Първи стенографи са древните гърци, но най-голям разпространение стенографията намерила в Рим по времето на знаменития оратор Цицерон. Той държал всяка негова реч да бъде записана от неговия стенограф Тирон.

● Дълго се спори кой е бил първият печатар — немецът Гутенберг или холандецът Костер. Спорът е все още разрешен. На изложба във френския град Лил са изложени три екземпляра от холандското издание на книгата „Огледало на човешко-

то спасение“, които са били напечатани от Костер през 1430 година. Гутенберг построява подвижен метален стан едва през 1445 година. Предполага се, че той е използвал печатното дело от един ученик на Костер.

● Най-дългият древен ръкопис е открит в Мъртво море. Той е дълъг осем метра и широк 60 см. От съдържащото му могло да се съди, че е от времето на цар Ирод — т. е. от втората половина на първия век преди новата ера.

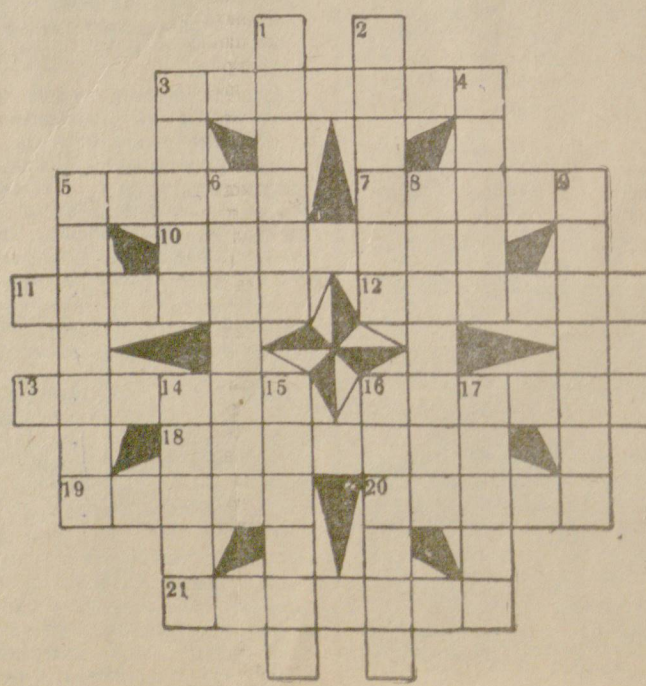
В. Н.

Кръстословица

ВОДОРАВНО: 3. Исторически хълм във Велико Търново; 5. Главната идея във всяко произведение на изкуството; 7. Български живописец, роден във Велико Търново; 10. Последователи на ерес, разпространена в България през средата на XIV в., които учели, че всички хора се раждат равни и че обществени различия са дело на човека, а не на бога; 11. Село в Сливенски окръг, близко до което има минерални бани; 12. Отличително качество на небесните светила; 13. Тайна условна дума или израз; 16. Черна минерална смола; 18. Медицинска работничка; 19. Активно; 20. Български поет (1895—1925 г.), автор на поемата „Септември“; 21. Сухи формалисти.

ОТВЕСНО: 1. Столица на Армения; 2. Български поет, автор на стихосбирките „Партизански дневник“, „Отрядът живее“ и др.; 3. Точно предадени чужди думи; 4. Безсрамен човек; 5. Мукулен пласт на сърцето; 6. Съвършен, образцов; 8. Древен народ, живял в областта Етрурия (1 хилядолетие пр. н. е.); 9. Български писател, автор на драмите: „Тревога“, „Любов“, „Щастие“ и др.; 14. Планина в Северна Гърция; 15. Съзвучие (мн. ч.); 16. Малкото име на български писател беглец, автор на романите „Съдбоносна есен“ и „Ралев“; 17. Шевове при скрепяването на тънки метални листи (тепекниени) листи.

Стефан ЦАЧЕВ

СТУДЕНТСКИ ЛИТЕРАТУРЕН КРЪЖОК

Към студентския културен клуб при Висшия финансово-стопански институт в Свищов с пълни гърди дъжд литературен кръжок, който носи древното име на града — „Нове“. Хубава проява имаше кръжъкът през изтеклата година — организира няколко литературни четения, представен бе с цяла страница в местния вестник „Дунавско дело“.

Всеки четвъртък аудитория № 20 на института събира десетина поклонници на поезията,

прозата и сатирата. Тези ентусиасти не само творят, но и за дълбочено изучават тайните на литературното творчество. Между най-добрите кръжочници са студентите Ангел Русков, Милва Колева, Цветан Лазаров, Николай Томов и други. Второкласникът Николай Томов се представи отлично в конкурса на Радио София за фелетони на деветосептемврийска тематика, като спечели първа награда с хумористичния си материал „Проверката“.

Николай МИЛЧЕВ

„С ленинизма в ума и сърцето“

Под този девиз протича работата на комсомолските дружества и организации от Великотърновски окръг в чест на 100-годишнината от рождението на В.И. Ленин. Разгръщат се интересни и разнообразни инициативи.

Окръжният комитет на Комсомола през месец ноември обяви

КОНКУРС

„С ленинизма в ума и сърцето“

за разказ, стихотворение и плакат. В конкурса имат право да участвуват всички млади писатели, поети и художници. Срокът за представяне на конкурсните материали е: за плакат — 1 март 1970 година; за стихотворение и разказ — 31 март 1970 г. Конкурсът е явен. Материалите трябва да се изпращат на адрес: Велико Търново, Окръжен комитет на ДКМС, отдел „Пропаганда и агитация“, за конкурса.

Ще бъдат раздадени следните награди:
за разказ — I награда — 70 лева, II награда — 50 лева и III награда — 30 лева;
за стихотворение: I награда — 40 лева, II награда — 30 лева и III награда — 20 лева;
за плакат: I награда — 60 лева, II награда — 50 лева и III награда — 40 лева.

НЯКОИ МИСЛИ ЗА ПОТОЧНИТЕ ДИАГРАМИ В ТКЗС И ДЗС

Промислените технологии и новите методи на производство в ТКЗС и ДЗС намират приложението в изграждането и работата на удрените бригади за комплексна механизация. Това е един от главните проблеми сега в областта на селското стопанство и по-специално в зърнопроизводството. На него бе посветена и окръжната среща, състояла се в началото на декември, където опитът на промишлените бригади за зърнопроизводство, използването поточни диаграми в челинните кооперативи — Полски Тръмбеш, Ресен и Морава — бе направен широко достояние. Целта е през 1970 г. да се пристъпи смело към творческото прилагане и усъвършенстване модела на промишлената бригада, експериментирайки в тези кооперативи. И като се вземат под внимание конкретните организационни и природно-икономически условия, да се изградят промишлените бригади за зърнопроизводство във всички стопанства на окръга.

Какво въпреки представлява предлаганата поточна диаграма? По същество тя е обобщение на технологичните карти на производството на всяка от застъпките в бригадата култури. Това обобщаване не е формален сбор на данните, а обосновано планово повременно координиране на изпълненията на обработките и мероприятията за всяка култура по месеци и петдневки и тяхното съгласуване с възможностите на преданията към бригадата тракторен парк. Водещо начало в тази координация е оптималното удовлетворяване изискванията на агротехниката по срок и качество на изпълненията.

В този си вид поточната диаграма е нагледна илюстрация на целогодишното мрежово планиране на работните процеси в бригадата. В процеса на нейно

ГРИЖИ ЗА МЛАДИТЕ ГОРСКИ НАСАЖДЕНИЯ

Всяка година младите борови насаждения в еленското горско стопанство се увеличават с по-вяколко стотици декари. През зимните месеци обаче младите едногодишни и двугодишни борови култури на някои места биват повредени от елените и сърните. В последните години броят на засегнатите дръвчета се увеличава. За да ги предпазят от повреди, специалистите в стопанството успешно използват препаратите аполин и морсовин. Благодарение на тези препарати, които излъчват неприятен мирис, насажденията се запазват.

Още през ноември м. г. техническите ръководители на обекти в стопанството организираха третирането с препарат на около 320 дка млади борови култури, които сега са напълно запазени.

Ал. ЯНКОВ

ДИП „Васил Коларов“ — Велико Търново ПРИЕМА

квалифицирани и начинаещи работници за производство на коприна. Има осигурено общежитие за девойки. Справки на телефон 24—83.

Държавни захарни заводи — Горна Оряховица НАБИРАТ

кандидати за завършване вечерен курс за газо и електрозаварчици.

Курсът ще се проведе в Техникума по механотехника — Горна Оряховица, като таксата ще бъде за сметка на завода.

Завършилите успешно курса се задължават да поствят на работа в завода и да работят по специалността в продължение на ДВЕ години.

Желаетелите да се явят в служба „Личен състав“ при завода за справки и записвания.

10—9

Ремонтът на машините и инвентара — първостепенна грижа

Ремонтът на тракторите в ТКЗС — Ресен се извършва по кръгово-годишната система. Тя осигурява ритмична дейност в ремонтно-техническата работилница, по-качествен ремонт на машините, по-спокойна и резултатна работа на полето.

Често пъти обаче поради доброто техническо състояние на тракторите междуремонтният срок се удължава и тези, които трябва да влизат в работилницата през есента се оставят за зимата. Това несъмнено създава напрежение и води до редица затруднения. Като се прибави сега и липсата на някои резервни части, по-специално за бугарските трактори, става ясно, че и тази година ще бъдат необходими много усилия и упоритост да се приведе в изправност в желаните срокове цялата селскостопанска техника.

От 109 трактора в кооператива 34 ще бъдат ремонтирани през зимата. Имайки предвид натовареността на работилницата, ръководството изработи точен график за влизането на машините в ремонт. Това ще позволи най-ефективно да се из

ползува капацитетът на ремонтните площи и тракторите да бъдат готови най-късно до 10 март.

През декември м. г. започна работа и по зърнокомбайните. Досега са приведени в изправност 6 от тях, два са в ремонт, а останалите 5 до края на март ще бъдат готови. След тях в същия цех ще влизат сламопресите, силажокомбайните, кукурузокомбайните и швелокомбайните.

Въпреки трудностите и тази година колективът на ремонтната работилница, където има такова опитни и усърдни майстори в своята професия като стругаря Христо Николов Хаджиев, монтьора Петър Тодоров Добрев, регулировчиците на нафтави помпи Георги Маринов и Иван Недялков, монтьора на комбайни Никола Никифоров и редица като тях, ще съумее в планираните срокове и при високо качество да предаде за работа в полето целия машинно-тракторен парк.

Стоян ПЕИЧЕВ

ЗА ПРИМЕР

Тиха, скромна и трудолюбива е Нюрка Захариева, отговорник на сладкарницата в село Сломер. Повече от 10 години тя обслужва жителите на селото. И всички са доволни от вежливостта и културата на обслужването. Винаги е била за пример с упоритостта и всеотдайния си труд. И няма година, когато тя да не е изпълнила производствения си план. За това говорят и многото награди, дадени от кооперацията за труда ѝ

Филип АТАНАСОВ

Завод за горивна техника „Металургия“ — Горна Оряховица ИМА

вакантни длъжности за общи работници към транспортната група на завода — 18. За справка се отнасят към служба „Личен състав“ на телефон 4—60—71.

3—3

ДСП „Ечихмел“ — с. Присово, Великотърновски окръг СЪОБЩАВА,

че има следните вакантни длъжности:

1. Трактористи — 2
2. Бригаден механик — 1
3. Гл. майстор по автотранспорт — 1
4. Шофьори — 2

Залати по съответните щатни таблици. Постъпва не веднага.

На всеки новопостъпил се осигурява 3 дка нива за лично ползуване при колективна обработка, 0,5 дка лозе, 1 дка лоперна и 2 ара зеленчукова градина.

Има обзаведен работнически стол с 20 на сто на малеене на храната.

Квартири за бекери осигурени.

ОТ ПРЕДПРИЯТИЕТО

3—3

ДСО „ПРОМИШЛЕН РАЙОН“ — ВЕЛИКО ТЪРНОВО ТЪРСИ

да назначи на работа:

1. Багерист на багер Б—400 нов — 1
2. Багерист на багер „Белорус“ — 1
3. Шофьори на ЗИЛ-130 — 2
4. Шофьори на ЖУК — 1
5. Автомонтьори от V разред нагоре — 4

Залата по разценка и премия до 30 на сто. Промисленият район осигурява на бекерите общежитие, а на семейните — квартири в новостроящите се обекти. Тези, които имат желание и средства, районът е в състояние да ги включи в строителните кооперации за построяване на собствен апартамент. Също и работниците, които имат открит заем в банката. Има добре уреден стол, желаетелите могат да го ползват за обяд и вечеря.

Справка в отдел „Бит и работна ръка“.

2—2

ПЪРВИТЕ РЕЗУЛТАТИ ОТ САРАТОВСКАТА СИСТЕМА

ОТ 98.94 НА СТО ЗА НОЕМВРИ ПРЕЗ ДЕКЕМВРИ ПРОДУКЦИЯТА ОТ ПЪРВО ПРЕДАВАНЕ СЕ УВЕЛИЧИ НА 99.61 НА СТО • ПРЕДИ ВНЕДРЯВАНЕТО НА САРАТОВСКАТА СИСТЕМА БЕ РЕГИСТРИРАН БРАК 2.6 НА СТО, А В КРАЯ НА 1969 Г. БРАКЪТ БЕ НАМАЛЕН НА 0.53 НА СТО • НОСИТЕЛИТЕ НА СОБСТВЕН КАЧЕСТВЕН ШЕМПЪЛ ОТ 12 СЕ УВЕЛИЧИХА НА 24

Над 95 на сто от произведените електротелфери в ЕТЗ „Янтра“ — Горна Оряховица са за износ. На Пловдивския мострен панаир миналата година на работническия колектив бе удостоен с високата награда „Златни ръце“ за постигнати високи резултати по качеството на продукцията. Тези успехи са плод на много и продължителни усилия. За да се укрепи постигнатото и се завоюват нови постижения, ръководството на предприятието обсъди и прие комплексни мероприятия за внедряването на саратовската система и за превръщането на предприятието в модел в това отношение. В периода на подготовката от 34 запланивани мероприятия бяха изпълнени 32 и осъществени 2 са в процес на изпълнение.

Подготовката при нас започна с това, че ръководният персонал бе запознат основно със същността на саратовската система от инж. Петър Добрев, зам.-директор по техническите въпроси, който посети и изучи опита на някои заводи в Съветския съюз. На събрания по цехове и отдели със системата бяха запознати и работниците. Разяснени бяха и отчетните форми. Организиран бе семинар с работниците от ОТК за изясняване на техните преки задачи. Организиран бяха десет курса със 119 участници, 51 от които повишиха разредите си.

В подготовката особено голяма роля изигра и нагледната агитация. Появиха се лозунгите: „Изпълнявай всяка операция без дефекти!“, „Предавай продукцията от първо предаване!“, „Бъди възкастен към себе си и своя труд!“, „Откриеш ли дефект, поправи го!“ и др.

По изискванията на промишления интериор всички помеще-

ния бяха измазани и подходящо оцветени. Цеховете ежедневно се подреждат и почистват, изградени комисии правят периодични проверки по личност и културата на производството. Резултатите се отнасят на специални табла и се издясват по заводската радиоуредба.

Внесоха се и някои изменения в наредбата за организацията на работната заплата, съобразени с приложението на системата. След като бе извършена цялостна подготовка, със запознал директори от 15 октомври м. г. започна внедряването на саратовската система. Макар да не са минали още и три месеца, резултатите вече са налице. От 98.94 на сто за ноември през декември продукцията от първо предаване се увеличи на 99.61 на сто. Докато преди внедряването на саратовската система бе регистриран брак 2.6 на сто, през октомври той бе намален на 1.9 на сто, през ноември — на 0.99 на сто и през декември бе сведен на 0.53 на сто. Освен това носителите на собствен качествено шемпъл от дванадесет се увеличили на двадесет и четири души.

Успехите в приложението на саратовската система помогнаха на колектива да изпълни годишната производствена програма на 6 декември. До края на декември бе произведена надпланова продукция за 779 000 лв., която е с 379 000 лв. над обещаното за годината.

Илия ГУЖГОРОВ

ПИСМА НА ЧИТАТЕЛИ

НЕСЪВМЕСТИМО СЪЖИТЕЛСТВО

За улеснение на гражданите от Горна Оряховица ръководството на жп гара Горна Оряховица направи табло-разписание на всички влакове за цялата страна, което е поставено в градинката пред театъра.

Но преди 9 септември 1969 година само на половин метър пред него ЕТЗ „Янтра“ постави табло за изпълнение на плана — толкова голямо, колкото да може да закрие изцяло таблото-разписание.

И трудно гражданите биха открили разписанието и би се ползувал от него, ако не знаеа отпреди, че там е имало табло.

Кой е разрешил на завода да сложи свое табло и да закрие разписанието от погледа на гражданите? Защо още не е обрнато внимание на това неподходящо съжителство?

Празникът отдавна мина. Таблото на ЕТЗ „Янтра“ е изиграло своята роля.

Стано СТАНЕВ

Добър производственик и „учител“

В ДИП „Рекорд“ — Горна Оряховица Любка Накова поствя, след като завърши тримесечен курс. От 1955 до 1961 г. тя работи на пет механични стана. На следващата година с добра заплата се прехвърля в ДИП „Васил Мавриков“ — Велико Търново. И тук тя вече най-напред на пет механични, а след това на шест автоматични стана. От 1965 година преминава на двадесет автоматични машини. Новото оборудване на предприятието с широки стелове „Янтра-185“ и „Янтра-205“ изискваше опитни работници. Ето защо Любка Накова се прехвърля на тях.

Заредиха се трудовите опития „Ударник“, „Най-добър в професията“, „Паспорт на дружба“, „Ударник на комунистическия труд“, „Паспорт на победата“. . . Всичко това тя дължи на стремежа си да си пригледна план в натура и да произвежда висококачествена продукция.

През 1969 година в два тримесечни курсове Любка Накова обучи шест ученици. Младите тлъкачи вече изпълняват трудовите си вчери и това дава „учителката“, която с желание предаде своя опит и знания.

Мария ТИПОГРАФОВА

Генчо ДЕВЕДЖИЕВ

В плетачния цех на ДИП „Васил Левски“ — Велико Търново. Сред майсторите на плетени барети най-често се споменава името на Цонка Младенова.

По-добре да се използва селскостопанската авиация!

Авиоплощадките към ТКЗС и ДЗС са в лошо състояние • НЕ САМО НИСКА ЕФЕКТИВНОСТ, НО И ПРЕДВАРИТЕЛНО ИЗХАБЯВАНЕ НА СЪЩА ТЕХНИКА

Нашата малка родина е във вълнута петорка от световен мащаб по обем и използване на авиацията в селското стопанство, а нашият Великотърновски окръг — на първо място по използване авиацията от 9-те окръга на Северозточна България, обслужвани от авиотряд — Горна Оряховица.

При използването на авиацията в селското стопанство обаче има редица нерешени проблеми. Има редица въпроси, по които малко се мисли и почти нищо не се прави. Това са въпросите, отнасящи се преди всичко до състоянието на селскостопанските летища към обслужваните ТКЗС и ДЗС в окръга.

Много стопански ръководители мислят, че самолетите могат да летят откъдето и да е и как то и да е. Това се потвърждава и от факта, че от 30 авиоплощадки на територията на окръга само една е с бетонна писта, докато в Разградски окръг при 25 авиоплощадки 7 са с асфалтови и бетонни писти. Всички авиоплощадки на окръга, с изключение на една, са голи поляни, изоставени, неподправени лоперни, порязани и надранни от коловозите на междуселски пътища, с лоши подходи за излитане и казане, неотговарящи на регламента, гарантиращ безопасността на полетите.

На много летища полетите се извършват срещу електропроводи и населени пунктове. Лети се над селата с натоварени с отровни препарати самолети. Всичко това представлява съществена опасност както за екипажите, така и за местното население и домашните животни. Например, в село Сашево (ТКЗС — Полски Сеновец) единият подход е срещу самото село и възвишение, а другият — срещу коритото на р. Янтра. На летището в с. Климентово (ТКЗС — Полски Тръмбеш) се излита срещу далекоревод. Днялогът между ТКЗС и „Енергоснабдяване“ за изместване стълбовете на електрическата мрежа продължава безрезультатно може би повече от година. Полобен е случаят и в ТКЗС — Павлияни.

Авиоплощадката в Чапаево (ТКЗС — Стражица), единствено

В ДДС — Вардим се работи с неподходяща лента, тикана на ръце от работниците и товаренето на самолета трае 8—10 минути, докато продължителността на полета е 7—8 минути. Липсват и високо дебитни помпени агрегати за товарене на разтвори.

Не по-малко важен е въпросът за организацията на работата със самолетите по места. Почти извънсъзнателно ние срещаме мързливост и дезорганизираност, по разни които често не може да се оползотворят големият капацитет на летателната техника.

Сега, когато авиацията стана ценен и неотменим помощник на селското стопанство и перспективите са още по-обещаващи, най-малко оправдано е тези слаботи да бъдат търпени повече.

Мария МАРИНОВ

ОШЕ през втората половина на 19 век художникът на Парижката комуна, безсмъртният Курбе, издигна лозунг — изкуството да бъде преиспено от музеите в чакалните на гарите, за да влезе в досег с широк кръг зрители и да ги възпитава. В тогавашната обстановка на настъпила политическа и културно-художествена реакция този лозунг за демократизиране на изкуството прозвуча в ушите на буржоазната художествена критика като невязджанско, дръзко и безпочвено бунтарство.

Лозунгът на Курбе получи реализация едва след победата на Великата октомврийска социалистическа революция, когато гениалният Ленин още в първите години на съветската власт изработи известния план за монументална пропаганда, в който той постави пред съветските художници задачата да увековечат в трайни творби на изкуството паметни събития.

След победата на социалистическата революция у нас, започна за монументалната пропаганда застана и пред нашите художници. Така в много обществени сгради и на площадите се появиха художествени творби на монументалисти, увековечаващи героичното минало и настоящето на нашия народ. Все по-пълна реализация добива за дачата, поставена от Партията — изкуството да възпитава в дух на патриотизъм и вяроност към социализма.

Радостно е, че Велико Търново се доби вече с редица за бележителни монументални творби. Една извънредно ценна придобивка за града са и двете фрески при официалното стълбище на Първа гимназия. Те са дело на двама художници от две различни поколения — проф. Георги Богданов от Държавната художествена академия и преподавателя във Великотърновския педагогически институт Никола Гелов. Проф. Богданов отразява в своя стенопис победата на Иван Асен II при Клокотница и пленяването на византийския император Теодор Комнин, а Гелов — победата на Аспаруховата конница над византийците при дельтата на Дунав.

Машабът на събитията в първата творба намира израз в общата композиционна постройка, в психологическата обриса на типажа, в подбор на организационни средства, в техническото изпълнение. Композицията се разгръща в две ясно разграничени зони, отговарящи на конфликтната тема — сблъсъка на два враждебни лагера. В по-обширната зона естествено е разположена групата на

победителите — Иван Асен II и неговите приближени. Тази група съвсем логично доминира в цялата фреска. Тук се налага фигурата на царя, възседнал бял кон, в тържествена стойка, изпълнен с гордостта на победител и с ненавистта към врага. На него противостои фигурата на пленения византийски император, изпълнен с враждебност и сломен гордост. Тези две фигури съставляват композиционния възел на стенописа, нейното идейно-емоционално съсредоточие и естествено са акцентирани в тоя и линеарно-пластична изява, без да се късат от останалите участници в събитие. Цялата сцена е издържана в тържествено-параден тон, за който допринася и подчерта

ЦЕННА КУЛТУРНА ПРИДОБИВКА

но декоративният стил на фреската: цветовете са дадени в тяхната локална устойчивост и опреленост, а формите — пределно четливо и внушително обемно, както в силуетните очертания на линеарно изваяния контур, така и в силно развитата светлосенчова моделировка. Декоративната концепция, доведена в някои детайли до приказна стилизация и орнаменталност, напълно отговаря на общия идейно образен строй на стенописа.

Професионално-техническото изпълнение е на голяма висота и напълно отговаря на възможностите на автора, който е един от най-големите майстори на монументалната стена декорация у нас. За Велико Търново е чест, че за втори път проф. Богданов украсява обществена постройка (както е известно, преди няколко години той изпълни стенопис във фойето на Окръжния исторически музей).

Прочутият внимателно историческите сведения за своя сюжет „Битката при Онгъла“, Н. Гелов е успял вярно и изразително да предаде обстановката и атмосферата на битката. Той сполучливо се е спрял на най-съдържателния момент: кулминационната точка на сражение то, когато победата вече ясно кломи към българите. Много умело е даден неударжливият

напор на Аспаруховата конница, която действа като единен колектив, изпълнен с непоколебима воля за победа. Отделните фигури и лица са разнородно охарактеризирани в пози, жестикулации и психологически израз по такъв начин, че всеки образ доразвива темата на решителното действие и обогатява откъм идейно-емоционално съдържание цялата дясна част на композицията, която с право играе главна роля в цялата стенопис. Особено добре е предадена компактна маса от човешки и животински фигури. Фигурата на Аспарух, акцентуирана в своя устрем и налагаща се допълнително с белия кон, на който изди, е изпълнена като решаваща композиционна единица, съответствуваща на ролята на вожда на конницата и организатора на победата. Сполучливо е охарактеризиран и лагерът на византийците. Без да подценява тяхната сила, художникът вярно е предал настъпното вече разколебание в техните редове. Стенописът на Гелов е изпълнен в по-експресивен, съдържано-напрегнат стил, което напълно отговаря на характерността на сюжета, както и на темперамента на художника.

Двете фрески, изпълнени на едно място, с една и съща задача, взаимно се свързват, допълват се и контрастират. Общото в тях е историческата тема, живописната концепция, съобразена със специфичните изисквания на стенописната декорация. Еднаквост виждаме и в организацията на пространството, разбрано като конкретна среда, в която се извършва действието, реалистично предадена, с подчертано фиксиране на обстановката, без схематично маркиране и без условностите на възхотелата перспектива или декоративно-фризовото съсредоточаване и групиране на фигурите в една плоскост, успоредна или съпадаща с плоскостта на стенописа. Това третиране на пространството в дълбочина е продуктивно както от желание на авторите на тематичната програма, така и на самите нейни изпълнители — да се постигне максимална яснота и лесно усвояване от всички онези, към които са адресирани творбите.

Двете фрески в Първа гимназия — Велико Търново са нова ценна културна придобивка за града. Те говорят за големите грижи, които Партията проявява за културното издигане и идейно-естетическото възпитание на нашия народ, за уважението и вярата на Партията в отговорните обществени функции на изкуството.

Доц. Л. БЕЛМУСТАКОВ

Победата на Иван Асен II при Клокотница — стенопис на проф. Георги Богданов в Първа гимназия — Велико Търново.

Ще напиша ли очерк за Здравян

— РАЗКАЗ —

Големият строеж остана зад гърба ми, а все още не съм решил какво да предприема. Може би най-разумното е да дам „пълен напред“ към Зафиров и не толкова за изясняване на противоречието, а да ми посочи друг опреленосен. В края на краищата главният редактор ще иска заплануван очерк, но не такъв „герой“, който вчера е изгонил баща си, дошъл да го търси на строежа.

Председателят на профкомитета както винаги е вежлив, когато ми посочва стола в светлата, скромно подредена канцелария. Това ме предразполага и някак неуспешно изплювам камъчето.

— Не ми е известен такъв случай със Здравян — вдига сухите си рамене и по лицето му трепва съвсем лека усмивка. — Макар че, шом се отнася за баща му, е напълно възможен.

Поглеждам го с интерес, но не се обаждам. Зафиров сякаш прочита мисълта ми, че такъв човек по начало трудно може да влезе в категорията на очерковите герои, защото се намръщва и някак припряно запалва цигара.

— С него не говоря ли?

— Взел решение да отсъства днес.

— Трябваше още онзи ден да ти разкажа

— Такава неизлечима краста е този тютюн!

— Каза го необичайно грубо и с нервно движение избутва пепелника. — А нещастият дой

та мнозина останахме да работим там. Бяхме от различни градове и села, повечето без професии. Той бе висок на ръст и с буйна черна грива, мъчлив, затворен, затова много не го обичахме. А може би и му завидвахме. Къдравокосата Жана, която ние, ергените, смятахме за недостижима като кинозвезда, със сам скоро загуби ума си по него.

С комитетата дойде и моят късмет в любовта. Не помня как се стехоха обстоятелствата, но двете двойки започнахме дружба. Първи ние посетихме гражданското. Подготвяше се и втората сватба и нямаше причини да не стане. При посещението си през зимата родителите на Здравян отнесоха сърцето на бъдещата снаха и надеждата за скорошно заморяване на единствения син. А друг е въпросът дали това може да се открие мъж в целия град, който да отвърне с безразличие поглед от Жана. Мургава, стройна и висока, с черни, галещи, по-нежни от кадифе очи, топъл гъстен глас. . . Запееше ли Жана, братко мой, разтърсваше те като електрически ток. Забравяш умора, забравяш неприятности, забравяш, че си на земята. . . И като гръм от ясно небе дойде нещастиято.

Гласът на Зафиров трепва; слабият и блед четиридесет и пет годишен мъж се закашля и утаси цигарата.

— Такава неизлечима краста е този тютюн!

— Каза го необичайно грубо и с нервно движение избутва пепелника. — А нещастият дой

СТЕФАН ДИЧЕВ НА 50 ГОДИНИ

На 9 януари писателят Стефан Дичев навършва 50 години. Той е роден през 1920 година във Велико

Търново, където е получил основното и гимназиалното си образование. Завършил е Юридическия факултет на Софийския университет. Получил е докторат по икономическите науки. Работил е като главен редактор на сп. „Пионер“, главен редактор на в. „Народна младеж“ (на турски език). Сега е директор на издателство „Народна култура“.

Издал е следните книги: „За свободата“ — исторически роман, „Рали“ — юношеска повест, „Младостта на Раковски“ — историческа повест, „Пътят към София“ — роман и др. Някои от неговите книги са претърпели многократни издания.

Из „Пътят към София“

Колко хора бяха убити, колко жени озлочествени и задигнати през нея, колко имуществото съсипано, още никой не знаеше и никому не бе до това, да го установява. Сега от ранни зори хората посрещаха освободителите — посрещаха ги, заслужили свободата си. Тук и там все още димяха пожари, тук и там все още плачеха безутешни люде и гледаха с блуднажд поглед или търсеха, но многото, хилядите се стремяха към Орханйския път — с хоругви, в празнични дрехи, захвърлили фесовите, помъкнали китки, чешмири, бълкици и цели кофи с вино, хляб и кой какво имало; всеки да изрази своята благодарност, завет от деди и прадеди, който се осъществяваше в този час. Някой бе казал: „Тук да ги срещнем, братя, на това свято място, дето обесиха някога Апостола Левски!“ Друг, ходил в чужбина, прибави: „Да издигнем арка!“ . . . Мадина знаеха какво е това арка, но скоро се намериха греди, дъски, чешмири, кипарис и боров клон. Там изправиха хоругвите, прикряпиха иконите, а когато закачиха на върха им набързо съшито руско знаме, гражданството се полющило и се развълнува, по-първо осезаемо почувствуващо, че османлиите ги няма и няма да се върнат вече. Пак се наредиха, както винаги се бяха нареждали при посрещанията и тържествата. Начело владеният наместник с всички полове; и вчерашният муавин Илия ефенди, когото сега наричаха господин Илия, кметът на българската община, господин Михайлович, с висок си дълъг цилиндр. И, разбира се, оцелелите първенеци и чорбаджии, млади и стари, със се мействата си, със семействата на чорбаджии, отведени на заточение, и църковните настоятели, и протомайсторите, и учителите, и всички, които се тълпяха зад тях от двете страни на арката, покрай пътя, възбудени, нетърпеливи, мнозина готови да се разплачат и дори някой вече разплакани. Андреа и Жена с малкия също бяха тук. Тук беше и Фидли, с мека филцова шапка и с едно изражение на дръзко самолюбие, което той с мъка удържаша на лицето си. Тук бяха консулите, а с тях и фон Хирш, който имаше причини да е между първите посрещачи; още и хората от неговата железница, неколцина любопитни лекари и сестри от мисните; кореспондентите, на които нощта бе дала много сюжети за дописки.

И те, че след сазиците на есаула Бариш-Тишечко, претелети още сутринта откъм Илиянци, към обяд се задале руският авангард. Напред язлеше генерал Раух със своя щаб и с ескорт от гродненски хусари. След него, развели знамената, маршируваха и пееха преобращените на княз Оболенски. Невиджана картина, незабравима. Дълбоко се кланяха мъжете и жените, кръстеха се, плачеха и всеки се стремеше да докосне, да прегърне някой от тия засмени, окъсани, изтощени от страдания гвардейци; „Здравейте, братушки!“ — викаха, и се прегръщаха пак, и се целуваха. „Добре сте дошли! Още малко. . . нямаше да ни заварите. Спасибо, спасибо!“ Най-много питаха за генерал Гурко: Иде ли? „Иде, не бойте се, братушки, свърши робството за вас!“ — отвръщаха изтощените, засмени гвардейци.

НОВИ СТИХОВЕ

БАЛКАНДЖИИ

Искрени са като бравда.
И говорят тъй — очя в очя.
Грубовати? . . . Тъй и трябва.
Груб е коренът, но ствол държи.
В дворите — напред вие
и извива якостеблен стан.
Гости срещат с хляб, с ракия.
И трапеза им е цял Балкан.
Влюбит ли се — не разлюбват.
Обичта си само не пестят.

Гайда писне ли — лудуват,
та ги чуват чак на оня свят.
Балканджии с яки длани,
някога държали ятаган,
Яна никому не дали —
син не съм ви. . .

Син ви ставам сам.

Димитър ДОНКОВ

де внезапно, неподзирано, както изневидали на се изсипват аварите и катастрофите. В камiona, с който Жана се връщала от работа, на кръстачката се блъснал друг камион. Двдесетината младежи и девойки буквально се разпилиха — строени крайници, пукнати глави. . . Нея нощ Здравян шеше да се побърка; не искаше да повярва, че любимата му ще се отърве все пак така леко, с отряване на ръката до китката.

Всеки ден след работа тичаше в болницата и стоеше там с часове. Искрено им се чуех какво толкова имат да обсъждат. А те разговаряха тихо, сякаш само с крайчеца на устията. И все по-често усмивките навестваха лицата им.

Новата подготовка за сватба започна веднага след като изписаха Жана от болницата, но и този път работата не потърпя. Отначало родителите на Здравян отклоняваха поканата, после го посветваха да не избира, да не си чука цял живот главата. . . Загубил търпение, той им прати светкавична телеграма. Трите думи „утре сключвам брак“ бяха достатъчно категорични, защото баща му осъмна в Димитровград. Като отбягваше погледа на сина си, той глухо каза, че майка му била тежко болна. Не му писали, за да не го тне жокът, но трябвало незабавно да тръгне с него.

Както разбрахме по-късно, майката посрещнала сина си с думите: „Вземеш ли за жена това самото момиче, на другия ден ще ме роите“. Изглежда бяха го подхвърлили на сериозна обработка, защото нашият приятел не се завърна. Едва след пет-шест месеца получи писмо и една снимка — семейна, моля ти се! Накъсах и изгорих тези гадости, за да не стигне до нещастницата Жана. С такава сила вярата продължаваше да го очаква! Ва-

ра, граничаща с безразсъдство, подобно на онази партизанска майка, дето месеци наред след Девети излизала всеки ден извън града и с часове се взирала по пътя към Балкана.

Председателят на профкомитета някак изведнъж замлъкна. За да не забележа може би появлята се в очите му влага, изправя се разко и приближава прозореца. След малко продължава оттам:

— Не бяхме завършили обаче Химкомбината, когато Здравян се завърна. . . Още на третия месец жена му избягала с някакъв свой стар изгорник, а нашият нещастник година и нещо тичал подире ѝ, докато получи развод.

— Тя, девойката, прости ли му?

Зафиров ме поглежда с някаква отчужденост.

— Каква прошка! — прозвучава глухо, с болка гласът му. — Нали ти казах, тя го обичаше. . .

— И се омъжи най-после за него?

Председателят на профкомитета бавно се връща на мястото си и запалва цигара.

— Там е работата — проговаря, загледал с широко отворени очи в цигарата, — че женитбата им трудно може да се възприеме като реалност. Но не, не в този смисъл — бърза да допълни. — Разбираш ли, братко мой, на втората седмица от сватбата Жана угасна изведнъж като малка свещица, духната от силния вятър. Сърцето ѝ не издържа това дълго чакане щастие. . .

Зафиров замлъкна, отправил поглед някъде над главата ми. Не смея да го запитам нищо повече. Едва сега почувствувах колко прибрзано техническият ръководство бе осъдил Здравян. А той все пак не е толкова черен, нали?

Найден МИНКОВ

XIII ПРЕГЛЕД ЗА НАЙ-ДОБРО КИНООБСЛУЖВАНЕ

В чест на бележитата годишнина от рождението на създателя на първата социалистическа държава в света В. И. Ленин, от 1 януари до 30 юни в страната се организира преглед за най-добро кинообслужване. Това е тринадесетият преглед, в който киноработниците от страната мерят сили. През тези дни ще се разгърне широка културно-масова работа в кината от държавната, профсоюзната мрежа и любителските кино клубове. Ще се организират месеци и седмици на филми, обсъждания, кинолекции, тематични кинопроекции, самостоятелни програми от научно-популярни, документални, мултипликационни и учебни филми.

В центъра на прегледа

ще залегне работата със съветските филми и филми, посветени на Ленин на осъществяването на Ленинските идеи, българо-съветската дружба и пр.

През тези дни пред кинозрителите ще оживеят героични мигове и събития от годините, когато се утвърждавала властта на работниците и селяните, когато се раждаше великият пример за световния пролетариат. Ще бъдат показани най-хубавите, героичните и себсторичните на съветските хора в защита на революцията, богатия живот на безсмъртния Ленин, неговото дело, тържеството на идеите, станали факел и знаме на народите в борбата за човешки права и прогрес.

Неделчо ТИНЧЕВ

В Бреговица вече има над 180 телевизора. На две домакинства се пада по един телевизор. Малкият екран стана любим на трудещите се и особено през зимните вечери е желан и търсен от всички.

Белчо ИВАНОВ

Интересна лекция на тема „Антикомунизъм“ — идеологическа основа на политиката на съвременния империализъм“ бе изнесена в Нова Върбовка. Подобни лекции бяха изнесени и в Николаев, Лозен, Камен и Виноград.

Хубавее село Нова Върбовка. Наред с растящото благосъстояние на трудещите се от година на година се подобрява и благоустрояването. Вече окончателно е завършено водоснабдяването и са асфалтирани главната и две странични улици. Завършен е нов модерен магазин за плодове и зеленчуци и предстои довършването на детския дом, в който децата на кооператорите и служители ще растат бодри и жизнерадостни. В центъра на селото ще бъде построен ресторант с обществена кухня.

Иван КАРАИВАНОВ

справочник

ТЕЛЕВИЗИЯ

ЧЕТВЪРТЪК — 8. I.

17.50 — Новини; 18.00 — За децата: „Стоянчо и Шаро“ — четвърти епизод; 18.20 — „Семе на в бразилте“ и концерт на народна музика; 19.00 — „Барабанче“ — предаване за пионери; 19.30 — За безопасно движение: „Готов ли е транспортът за зимата?“, 19.50 — Лека нощ, деца!; 20.00 — По света и у нас; 20.30 — Ленински екран: „Първият курьер“ — българо-съветски игрален филм; 22.00 — Концерт на естонската артистка Юлде Ула; 22.20 — Новини.

ПЕТЪК — 9. I.

10.00 — „Какво правят децата от сина“ — съветски ксенометражен филм за деца; 10.25 — За младежите: „Хей, хора!“ — телевизионна новела; 10.40 — „Изпитанието“ — френска киноновела; 11.05 — Енциклопедия на филмите — научно популярен филм, втора част: Животът в морето; 12.00 — Новини;

ПРОГРАМА НА МОСКОВСКАТА

ТЕЛЕВИЗИЯ

СЪБОТА — 10. I.

9.55 — За пионери: „Хубава си, таканово!“ — Белградски филм; 10.15 — Интервю: „Новогодишно представление“ — предаване от Москва; 10.45 — Интервю: „Екранът е била приятелите си“; 11.45 — Спортна мозайка; 12.00 — Новини; 18.30 — Новини; 18.40 — За децата: „Операторът Капел“ — необитаемия остров“ — съветски мултипликационен филм; 19.00 — Панорама; 19.30 — Концерт на родна музика; 19.50 — Лека нощ, деца!; 20.00 — По света и у нас; 20.20 — Тайната команда „Шпре“ — игрален филм на ГДР, първа част; 21.50 — Мелодия на годината — забавно-музикално предаване; 22.30 — Новини.

В. „БОРБА“
4 стр. бр. 4, 8. I. 1970 г.
Индекс 21 301